

Utóljára az egész Éjjel dohányoznak. Reggel pedig a' Völegény Mátkájához mégyen, a' Vendégek pedig elofzolnak.

Az Atya ritkán ad többet Fijának egy pár Tehénél, és egy pár Juhnál, a' Leány pedig tsak Felényit kap.

A' Házasodásban, nem néznek a' Gazdagságra, hanem az Elmésségre, Szépségre, és Kellemetességre.

Megengedtetik a' Többfeleségtartás - is, de ritkán van a' leg-gazdagabbnak - is háromnál több.

A' Hűségtelenségnek mindenkor Halál a' Büntetése. Ha az Özvegy Allzony, első Férje' Hólta után, Férjhez mégyen, mindenkor egy Tzikkelyt vágnak el valamely Újjából.

P. r.

S z e.

Szeretet és Házasság.

Éppen most jut Eszemben egy igen jó Barátnémnak előmbetett Kérdése, mellyet még mind eddig feleletlen hagytam. Megérdemli az a Kérdés, hogy véle foglalatoskodjam egy magános Órában. Én azt tselekedtem ma. Arról gondolkoztam:

„ Mi annak az Oka, hogy az első Esmérettségnek azon ró'sa-fzínű Napjában-való Szeretetnek szent Forrósága, az házassági Öszve- kelésnek Napjával ha nem egészen el-vész-is, mindazáltal majdnem mindég mindennapi Hidegséggé által-változik? „

Azt olvastam én egy írónál: hogy meg nem lehet, úgy mond ő, fogni, mi-módon kelhetnek öfzve két egymást Szeretők? — Tudom én, hogy ezen Írót ezért az ő Gondolatjáért ki-nevették, és ki is kellett ötet nevetni szükségesképpen, mert igen kevés Lelkekbe' lakik annyi tiszta Érzékenység, hogy a' tsupa Test és Vér felett fel-emelkedhetne. Én Réfzemről rajta nem nevettem, és Számot-is adok róla, miért nem nevettem

Oh ugyan melly Napjait számlálhatjuk ezen szegény és nyomorúlt Életnek a' Legszerezensebbek közzé? Tegyük Kezünket Szívünkre, és valljuk-meg: hogy azokat, mikor egy gyenge Szeretettel tellyes Lélek előnkbe-jött, Szívünk olly Indulatoknak nyílt-meg, mellyeket az előtt nem esmért; mikor a' Természet körülöttünk meg-ifjodott, és egyik Nap a' mással Kezet fogott, hogy nekünk Örömet szerezzen. Ha ebbe' nekem valaki ellenem akar szóllani, halasztom Megtáfolását Házasságának hatodik Efstendé-
jé.

jére, és örülni fogok rajta, ha akkor szerentsés Eggyességével meg-szégyeníti gondolatlan Allításomat.

En ugyan soha sem kételkedtem a' házassági Életnek Bóldogsága felől. Nem is gondolkozom úgy, hogy a' Házasság mindig Hidegséget öntsön a' szerető Szívbe. De hogy sok Házasságok ezt a' Tzélt érik el, arra Szemeim tanítottak-meg, és hogy ez a' Szívnek Változása, a' Világon leg-meg-lehetőbb Dolog, azt meg-mutattyák az emberi Természettől ki-húzott leg-meg-foghatóbb Okok. Szabad legyen nekem e' felől itt egy keveset philosophálni. . . .

Minden emberi Bóldogság nem egyéb, hanem az Indulatok' Játéka. Látsz te valami Jót, a' mellyet bírni kívánnál. Mind addig szorongat téged' ez a' Kívánság míg belőle forró és tartós Indulat származik. Minden Érzéseid tántorognak rézégítő Elevenségben, minden Gondolatid ennél a' szeretett Jónál folynak öfzve. Arról gondol-

dolkozol, 's álmodozol; fel-ébredsz reggel,
mindjárt előtted-áll. Igyekezzel 's munká-
lódól, hogy azt magadévá tehedd. Végre
el-érted, és osztán

„ A' vele-való Élés Vége az Indú-
latoknak. „ A' Természetnek azért kellett
a' Tsaláshoz folyamodni, hogy az emberi
Szívet, ezt az állhatatlan Dolgot, némely
Tárgyakhoz inkább hozzá-kösse. — E' vólt
Tzélja, ha azt el-érte, az Indúlatoknak
Szélvésze után, Nyugodalom tér vissza a'
Szívbe, a' melly többé nem olly Érzékeny-
séget tsiklandoztató, mint előbbeni Szélvésze
a' Képzelődsnek.

Reá-fzabom ezt a' Szeretetre. A'
Szeretet leg-forróbb Indúlat az emberi Szív-
ben; a' leg-közönségesebb, mért e' nélkül
szükölködik a' Természet leg-főbb Tzéljá-
nak t. i. a' Teremtések' Szaporításának El-éré-
sére. Nem tsuda tehát, hogy olly édes
Szédelgést nemz; hogy a' Szív szeretett
Tárgya után-való buzgóbb Kívánságába'
olly

olly könnyen el-tévelyedik; és nem Tsuda végtére, hogy a' Szív szeretett Javának Bírása után a' természeti Nyugodalomra vizsgálta-tér, hogy az Érzékenységek' Szédelgése, mint valamelly kedves Köd el-múlik Szeme elöl; hogy az Ember csak emberi Módon lát, és hall, és hogy végre meg-tudja, tudja pedig a' véle-való Élés által, hogy az a' kívánt Jó egészen az ő Jófzága....

Az egész Természet ezen az Úton jár. Szélvélszel fenyeget, és vízfönt tsendes Napfényt mosfoggattat a' Földre. Fel-háborítja a' Tenger' Habbait rettentő Néző-Játékúl, és újra meg-vígasztalja a' meg-ijjett Hajókázót békességes Szeleivel. — Így az Emberi-Szív!

Ezek az Okok adják-elöl magokat az emberi Természet' Mélységéből azon Barát-ném' Kérdésének Meg-fejtésére. Lehetett volna még ezen kevés Fel-tételeket ki-fzélesíteni. De tudom én, hogy tud ő gondolkozni, azért Ő, és vele minden gondol-

kozni tudók a' Szebb - Nemből a' magok
Érzések szerént, meg - próbálhatják, és ki-
pótolhatják. - —

De ne szomorkodjanak azért, hogy ez
így van; ne nézzenek azért kételkedve Ked-
veseik' Szeme közzé, ha talán az első Sze-
retet' ró'sás Köteleit hordozzák. A' Ter-
mészet nem Mostoha - Anya, és tsak az ő
Gyermekeinn áll, ha — leg - inkább a' Sze-
retetben bődögök, vagy bődögtalanok a-
karnak lenni.

Ezt az Igazságot bizonyítják a' mi i-
dőkbeli leg - több Házasságok. Tsak egy-
kevéssé kell meg - gondolni a' mai Világban
kötött Házasságoknak Környül - állásait, In-
dító - okait, és Tzéljait, és minden Bübájo-
lás nélkül ki - lehet találni, miért Paradi-
tsom az első Szeretet' Ideje az házassági
Napok' Poklához képest.

Nem lehet Gyönyörűség, Békesség, és
Aldás, abban az Házasságban, a' melly
más

más Kötél, és nem a' Léleknek tiszta, és szoros Meg-eggyezése által köttetett-öfzve. Minden melleleg-való Tzélok segítenek az egymáshoz-való Szeretet' szent Indulat-jának meg-fojtására, és mennél több ilyen melleleg-való Tzélok jönnek-bé a' Házasságba, annál hamarébb ki-hal a' Szeretetnek utolsó Lángotskája, mellyet az ilyen nemtelen Szívek az előtt-is talán tsak Tetetésből mutattak.

A' Testi-gyönyörűség' Mérge a' Szeretetnek. A' ki Menyasszonyával tsak azért lép az Oltár' Elejébe, hogy a' testi Érzékenységeknek Részegséget vásároljon, az előre meg-öli a' Házasságnak Bóldogságát. Bóldogtalan bizony az olly ember, a' ki a' Termézet' leg-dítsőségesebb Munkáját — Két Lelkek' simpatizáló Eggyességét baromi Testiségre le-alázza . . . És vallyon ki-fzámlálhatja-meg az Illyeneket?

Az Arany' Nehézsége alatt meg-fojtatik a' Szeretet, mint a' Virág a' Nap' Sűgá-

gárinak Nyomása alatt. És vallyon van - é
 több tíznél száz Házasságok között a' hol
 nem Gazdagság vólt a' Szerkeztető. Bár vi-
 gyázz reá! ha két egymást Szeretöket látsz,
 mit mondanak a' Környül-állók? Mennyi-
 vel bír az egyik, mennyivel a' másik? ...
 Mennyi marad erre, mennyi amarra? ...
 Annyira közönségesek az illy-forma Kérdé-
 sek, hogy mi nálunk az Házasság, úgy
 szólván, tsak Nevével, és Tzeremóniáji-
 val különbözik a' Barbarusok' Rab - vásár-
 lásától. —

Eggy Szóval: hogy ki mondjam, mi
 üzi - ki a' Házasságból a' Szeretetet, kere-
 sem annak Okát Iffjaink' — különösen
 Leányaink' Nevelésében.

'A' hol Fő, és Szív nints, vagy a'
 melly annyit tesz, nem jó Formálást
 kaptanak: ott nem lakhatik tiszta, 's állan-
 dó Szeretet. Fel-forr ugyan néha a' Vér
 meleg Indúlatokban, de lassanként mago-
 kat ezek meg - eméztik, és öket halálos
 Fagy követi.

Az igaz és tartós Szeretetnek Érz, Tiszta - szívűség, és meg-próbáltt Ér- zékenység, Fundamentomi. Az okos Fő zabolázza a' tüzes ifjúi Szívét! sokszor tér- jen Nyugodalomra az nőni akaró Indulat! Legyen némelly éjjeli Órában a' Szerető Gondolkozó - is! Próbálja - meg minden meg - tett Lépéseit, Tselekedeteit; és húzza az Józan - okosság' és Virtus' Ítélo - széke ele- jében leg - titkosabb Kívánságait.

Kell a' Szeretőnek Embert és Szíve- ket esmérni. Semmi Tselekedete Szeretett Kedvesének el-ne mennyen előle, hogy azt Éfzre ne vegye. A' leg-barátságosabb Tár- salkodásba' vigyázzon annak Erköltisére, Gondolkozása - Módjára, ezer Éfzre nem vett Alkalmatosságot adjon Ka- rakterének, Termézetének, minden Rézből- való Meg-próbálására.

Nyúghatatlanúl munkálódjon azon, hogy mind a' két Szívet hasonlóbba tegye; talán erre vagy amarra az Erötelenségre szokta-
tott

tot Szívét, meg-tisztítsa; Némely bódolgabb Órákban fesse-le előtte az Házasságnak Örömét, a' melly tsak a' Gondolkozásmódjának Meg-eggyezése által szereztetik.

De kinek befzéllem én ezt mind? A' mi Iffjainknak? — Oh hol veszi az Iffjúság a' mostani Nevelés mellett, ezt a' gondolkozásra-való Erőt, és ezt a' Szív' Tisztaságát? —

Ezért nem bóldogok az Házasságok édes jó Barátném! Nints Iffjainknál — mind két Nemen — tizta Gondolkozás, nints a' Szívnek jó Formálása, és azért olly ritka az az Név-nélkül-való Bóldogság, a' melly két jó Házasokat követi, és a' melly az Életet mennyei Paraditsommá változtatja. —

Kn.

A'

A' M Ó D I.

Quædam parva quidem, sed non toleranda
Maritis.

Nam quid rancidius, quam quod se non pu-
tat ulla

Formosam, nisi quæ de Thusca, græcula
facta est?

Juvenal.